

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

KUTSESTANDARD

Käsitöömeister, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Käsitöömeister, tase 7 kutsestandard on tööturu nõudmistele vastavate koolituskavade ja õppeprogrammide koostamise ning kompetentsuse hindamise alus.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Käsitöömeister, tase 7	7

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel	
Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel
Klaasipuhumine	Klaasipuhumismeister, tase 7
Rahvarõivaste valmistamine	Rahvarõivameister, tase 7
Tekstiilitöö	Tekstiilimeister, tase 7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>Käsitöömeister 7 valmistab erineva keerukusastmega tehniliselt viimistletud, kõrgekvaliteedilisi, esteetilisi ja funktsionaalsetele nõuetele vastavaid käsitööesemeid traditsioonilises ja kaasaegsetes tehnikates. Ta vastutab oma ja teiste töötajate ning alltöövõtjate töötulemuste eest (nt tellimuste kvaliteet ja õigeaegne täitmine, tööprotsessi järjepidevus).</p> <p>Keerulistele tööülesannetele läheneb ta uuenduslikult ja loovalt.</p> <p>Tema tegevusel on tähtis ning positiivne mõju valdkonna käsitöö arengule.</p> <p>Käsitöömeister võib tegutseda käsitööettevõtja, käsitöölise koolitaja, konsultandina või arendusspetsialistina.</p> <p>Käsitöömeister spetsialiseerub klaasipuhumisele, tekstiilkäsitööle või rahvarõivaste valmistamisele ning sellega seotud koolitusele, arendustegevusele, juhtimisele nõustamisele või ettevõtte majandamisele.</p> <p>Klaasipuhumismeister valmistab piibuga puhudes ja/või käsitsi tööriistadega vormides klaasesemeid ja väikesarju koostöös kunstnikuga või iseseisvalt.</p> <p>Rahvarõivameister komplekteerib piirkondlikul (Lõuna-, Põhja-, Lääne-Eesti ja saared) tasandil eesti rahvarõiva* kostüüme ja valmistab ise suurema osa komplekti esemetest. Ta määrab oma valitud piirkonna ulatuses rahvarõivaste kihelkondliku päritolu ja ajastu.</p> <p>Rahvarõivameistri kompetentsust laiendavad rahvuslike võõde ja paelte, pitside, ehete, peakatete, jalanõude jt rahvarõivastega seotud esemete valmistamine.</p> <p>Tekstiilimeister kavandab ja valmistab ühes tekstiilitöö põhitehnikas nüüdisaegsetel tehnoloogiatel ja pärimusteabel põhinevaid tekstiilesemeid (nt unikaalesemeid või väikesarju, ajalooliste tekstiilesemete koopiad).</p> <p>Lisaks on ta omandanud ühe tekstiilitöö eritehnika või valmistusviisi: nt tekstiili viimistlus "materjali muutmise", uuenduslik viltimine, tekstiilist mänguasjade ja nukkude valmistamine jms.</p> <p>Seonduvad kutsed: Tekstiilkäsitöö valmistaja, tase 3 (sh tekstiilkäsitöö valmistaja osakutsed), Tekstiilkäsitöö sell, tase 4,</p>

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

Tekstiilkäsitööline, tase 5,
Tekstiilimeister, tase 6,
Klaasipuhuja sell, tase 4,
Klaasipuhuja, tase 5.

*Rahvarõivaiks loetakse Eesti talupoja rõivastust alates 1700 a kuni linnamoelisele rõivastusele üleminekuni 19 saj II poolel. Esimesel rahvuslikul ärkamisajal kuulutati talurahva pidurõivas Eesti pidulikuks rahvarõivaks.

A.2 Tööosad

A.2.1 Käsitöösamete valmistamine.
2.1.1 Kavandamine ja valmistustehnika valimine.
2.1.2 Töö planeerimine ja ettevalmistamine.
2.1.3 Materjalide varumine ja ettevalmistamine.
2.1.4 Esemte valmistamine ja viimistlemine.
A.2.2 Käsitöötoodete ja teenuste turundus ja müük.
2.2.1 2.2.1 Toodete ja -teenuste väljaarendamine.
2.2.2 Toodete ja teenuste kaubastamine.

Valitavad tööosad

A 2.3 Nõustamine.
A 2.4 Koolitamine.
A 2.5 Arendustegevus
A.2.6 Käsitööettevõtte majandamine.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Käsitöömeister töötab paindliku tööajaga, töökoormus võib jaotuda ebaühtlaselt, vajaduse korral tuleb olla valmis hooajatööks ja töötamiseks puhkepäevadel. Kokku võib puutuda tolmu ja keemiliste ainetega, mis võib esile kutsuda allergiat vms. Oluline on järgida ergonoomilisi töövõtteid, kasutada kaitsevahendeid ning järgida ohutusnõudeid.

A.4 Töövahendid

Klaasipuhumisel kasutatavad töövahendid: elektri- ja/või gaasiseadmed, käsitööriistad ning töövahendid (rullimislaud, puhumisvormid, seadmete tööd reguleeriv tarkvara jm).
Tekstiilkäsitöö ja rahvarõivaste valmistamisel kasutatavad töövahendid: õmblusmasinad, kangasteljed, viimistlusseadmed, nõelad, käärid, heegelnõelad, vardad, sörmkübar jm.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Töös on oluline loogiline mõtlemine, nägemismälu, ruumiline kujutlusvõime, kontsentreerumisvõime ja proportsioonitunnetus. Vajalik on füüsiline vastupidavus, nägemine, kuulmine (oluline klaasipuhujal), osavus (liigutuste täpsus ja kiirus, koordinatsioon). Eduka töötamise eelduseks on kohanemis-, koostöö- ja õppimis- ning otsustusvõime, loovus, uuendusmeelsus ja ettevõtlikkus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Käsitöömeistrileks saab õppeasutuses õppides ja erialal töötades või erialal töötades ja end pidevalt täiendades. Tekstiili- ja rahvarõivameistrile on kasuks rõivaste õmbleja/rätsepa, konstrueerija, köösneri, kingsepa, kübarategija tekstiilkäsitööga seotud kutseoskused.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Klaasimeister, klaasipuhuja, rahvarõivavalmistaja, rahvarõivameister, kangakuduja, tikkija, silmuskuduja, masinkuduja.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Rahvarõivameistri kutse taotlemisel on nõutav tõendada kompetentsid B.2.1 - B.2.2 ja üks kompetents valikust B.2.4 - B.2.5.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

Tekstiilimeistri kutse taotlemisel on nõutav tõendada kompetentsid B.2.1 - B.2.2 ja vähemalt üks kompetents valikust B.2.3 - B.2.6

Klaasipuhumisemeistri kutse taotlemisel on nõutav tõendada kompetentsid B.2.1 - B.2.2 ja vähemalt üks kompetents valikust B.2.4 - B.2.6.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Käsitööesemete valmistamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad:	
1) koostab kavandi ja valib sobivaima valmistustehnika, teeb tööjoonised; 2) planeerib tööde järjekorra ja tööks kuluva aja, arvestab tööde mahtu, toodete hulka ja tellija vajadusi; 3) valib ja ja hangib vajalikud materjalid ja tarvikud lähtudes töö tasuvusest, tellija vajadustest, töö lõppkvaliteedist ja keskkonnateguritest, oskab seejuures hinnata materjalide ja tarvikute kulu, hinda ja kvaliteeti; 4) valmistab tööülesandest lähtuvalt ette materjalid ja tarvikud järgides säästliku materjalikasutuse ja keskkonnanohi põhimõtteid; 5) arendab ja kasutab tööd hõlbustavaid meetodeid (sh seadmete ja tarvikute valimisel); 6) valib välja töövahendid ja seadmed, kontrollib nende korrasolekut, vajadusel teeb hooldustoiminguid; 7) lähtuvalt valitud valmistustehnikast seab sisse töökoha, teeb muudatusi töökojas ja korraldab kaastöötajate töö; 8) korraldab tööprotsessi dokumenteerimise esemete edasüldiseks tiražeerimiseks; 9) viimistleb esemed, kasutades mitmekülgseid viimistlustehnikaid; 10) loob ohutu töökeskkonna, töötab seadmete ja tööriistadega turvaliselt ja ergonoomiliselt, järgib tööohutusnõudeid; 11) valmistab esemed vastavalt oma spetsialiseerumisele kasutades valikuliselt 1 järgmistest tehnikatest	
Klaasipuhumine	
a) piibuga puhumine ja/või käsitsi vormimine klaasesemete ja väikesarjade valmistamiseks,	
Tekstiilkäsitöö	
a) õmblemine,	
b) kangakudumine,	
c) tikkimine,	
d) tekstiiltrükk,	
e) tekstiilmaal ja tekstiili värvimine,	
f) viltimine,	
g) silmuskudumine, heegeldamine ja nõelt tehnika,	
h) pitskoetehnika,	
Rahvarõivaste valmistamine	
i) õmblemise, tikkimise, silmuskudumise, heegeldamise ja kangakudumise tehnikate kombinatsioonid Eesti rahvarõiva komplektiosade valmistamiseks,	
j) põimimine (vööd ja paelad).	
12) tagab väikesarjade valmistamisel esemete ühtlase kvaliteedi;	
13) järgib tööle esitatavaid esteetilisi nõudeid (töö puhtus, korrektsus, viimistletus), säästliku materjalikasutuse ja keskkonnanohi põhimõtteid;	
14) viimistleb toote vastavalt valmistustehnoloogiale;	
15) dokumenteerib väikesarjade tööprotsessi osad ühtlase kvaliteedi tagamiseks.	
Teadmised:	
1) kompositsioon ja värvusõpetus;	
2) kutsealaga seotud õigusaktid (autorikaitse, tarbijakaitse);	
3) käsitöö materjalide omadused ja hankimise allikaid;	
4) kutseala terminoloogia ja tingmärgid;	
5) käsitöövaldkonnas valitsevad tänapäevased suundumused.	
Hindamismeetod(id):	
1) taotleja tööde mapp;	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

2) loomingu esitlus näituse, demo vms kujul.	
B.2.2 Käsitöötoodete ja teenuste turundus ja müük	EKR tase 7
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) määratleb toote ja/või teenuse; 2) kaasab uute toodete väljatöötamise koostööpartnereid; 3) turuseisust lähtuvalt leiab oma tootele ja/või teenusele sobiva sihtgrupi ja/või tutvustab sobivale sihtgrupile tooteid ja teenuseid; 4) leiab tootele ja teenusele sobivaima teostusviisi lähtuvalt sihtgrupist, logistikast, tasuvusest, tootmisbaasist ja erialasest ettevalmistusest; 5) vormistab toote (pakend, kasutusjuhend jne); 6) kujundab toote ja/või teenuse hinna; 7) täiustab olemasolevaid rakendusi vastavalt valdkonna vajadusele; 8) koostab toote ja teenuse kommunikatsiooni- ning turundusplaani; 9) esitleb ja tutvustab toodet ja/või teenust; 10) leiab oma tootele ja teenusele sobivad müügikanalid; 11) korraldab ja juhib eriala üritusi; 12) korraldab toote ja/või teenuse müügi; 13) kasutab sidusvaldkondade-vahelise koostöö võimalusi müügi edendamisel. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) käsitöövaldkonna tootmisüksuse tehniline ja majanduslik olemus; 2) turunduse põhitõed, sh turu seire, võitmine ja hoidmine ning kaubamärgi loomine; 3) käsitöõndusliku ja tööstusliku tootearenduse meetodid; 4) siseriikliku ja rahvusvahelise kauplemise põhitõed; 5) tootevastutus ja ettevõtlust reguleerivad õigusaktid; 6) ettevõtlusvormid ja ettevõtluse põhitõdede rakendamise ja arendamise võimalused; ettevõtte finantsjuhtimine ja turundamine. 	
<p>Hindamismeetod(id):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) projekti esitlus; 2) intervjuu. 	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Rahvarõivameistri ja klaasipuhumismeistri kutse taotlemisel on nõutav tõendada üks kompetents valikust B.2.4 - B.2.5.

Tekstiilimeistri kutse taotlemisel on nõutav tõendada vähemalt üks kompetents valikust B.2.3 – B.2.6

B.2.3 Nõustamine	EKR tase 7
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tutvustab kirjanduse ja näidismaterjali abil valmistamise traditsioone ja tänapäevaseid tendentse, illustreerib oma nõuandeid fotode, näidismaterjali ja -esemete kaudu; 2) vestluses tellijaga selgitab välja tellijale sobiva eseme, annab nõu esemete valmistamiseks, vajadusel kaasab sidusvaldkonna spetsialiste; 3) korraldab toetavaid üritusi (konsultatsioonid, erialased õpitoad jm), koordineerib praktikantide tööd; 4) toetab mentorina vähemkogenuid käsitöövalmistajaid või uusi kolleege; 5) teeb ettepanekuid koolituste jms organiseerimiseks. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nõustamise ja mentorluse põhimõtted ja meetodid; 2) suhtlemispsühholoogia alused. 	
<p>Hindamismeetod(id): koolituskava või kirjandus või valdkonna arendustööd tõendavad materjalid.</p>	
B.2.4 Koolitamine	EKR tase 7
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) valib koolitusteema ja määratleb sihtgrupi; 	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

- 2) koostab kutsestandardite alusel või vajaduspõhiselt koolitusprogramme ja -kavu;
- 3) koostab ja avaldab erialast kirjandust, õppeprogramme ja uurimusi;
- 4) koostab koolituse ajakava ja eelarve, korraldab ja/või viib läbi õppeprotsessi või leiab koolitajad, koordineerib nende tööd, peab kinni koolituse eelarvest;
- 5) toetab õppijat õpioskuste arendamisel, arvestades õppijate eripära;
- 6) kogub ja analüüsib tagasisidet õppeprotsessi ja õpitulemuste kohta;
- 7) nõustab kolleege enese arengu eesmärkide seadmisel ja õpetamisoskuste arendamisel;
- 8) esitleb oma loomingut näitustel, messidel.

Teadmised:

- 1) pedagoogika ja andragoogika põhitõed;
- 2) uurimistöö kirjutamise põhitõed.

Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio tehtud tööde kohta, erialane trükis, intervjuu.

B.2.5 Arendustegevus

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) kogub, süstematiseerib ja analüüsib kutsealast teavet;
- 2) orienteerub kutseala eri aspektides, märkab kitsaskohti ja teeb ettepanekuid uuenduslikeks muudatusteks;
- 3) kavandab ja viib ellu arendustegevusi (nt koostöövõrgustiku arendamine, projektides osalemine ja nende juhtimine, kogemuste vahetamine);
- 4) võtab osa kutse- ja/või erialaühenduste tööst/juhtimisest;
- 5) arendab ja juurutab uusi tooteid ja tehnoloogiaid, koostab tootearendusprojekte;
- 6) esindab kutseala erinevatel tasanditel, selgitab kutseala olemust ja tähtsust, jagab infot kutsete taotlemise võimaluste ja eelduste kohta, kaitseb kutseala huve, vastutab oma ettepanekute ja otsuste eest;
- 7) juhendab praktikante ja uurimistööde teostajaid

Teadmised:

- 1) kutsealaga seotud institutsioonid ja võrgustikud;
- 2) kutseala majandus- ja haridusalased suundumused/trendid.

Hindamismeetod(id):

Hindamismeetodid: eneseanalüüs, arendusprojektide kirjeldus, soovituskirjad tagasiside seotud organisatsioonidelt.

B.2.6 Käsitööettevõtte majandamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) koostab ettevõtte äriplaani vastavalt algkapitalile ja võimalustele;
- 2) arvestab ettevõtte tasuvust, lähtudes finantsjuhtimise põhitõdedest;
- 3) korraldab äritegevust, vastavalt seadusandlusele, kasutades kutsealast teavet:
 - a) juhib ja korraldab tootmist,
 - b) koordineerib turundust,
 - c) juhib meeskonna tööd, toetab töötajate arengut, hindab töö tulemuslikkust.
- 4) hindab ja sobivuse korral teeb sidusvaldkondadega koostööd;
- 5) juhendab praktikante ja uurimistöid.

Teadmised:

- 1) väikeettevõtte juhtimise põhitõed: raamatupidamine, turundamine (sh turu seire, võitmine ja hoidmine ning kaubamärgi loomine), juhtimisvõtted ja meetodid;
- 2) käsitööettevõtte tehniline ja majanduslik ülesehitus: tehniline baas, töötajad, turustus, varustus ja tootmise töökorraldus.

Hindamismeetod(id): ettevõtlusalase kogemuse suuline tutvustus (areng, hoiakud, ettevõtlikkus, ideed, erialaoskused).

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris

17-28052013-2.5/2k

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

2. Kutsestandardi koostajad	Kai Kiudsoo-Värv, Eesti Klaasikunstnike Ühendus Kateriin Rikken, Rikkeriin Klaas OÜ Mare Saare, Eesti Kunstiakadeemia Inna Soonurm, SA Innove Eili Soon, Olustvere TMK Kadi Pajupuu, Tekstiilikunstnike Liit Pille Kivihall, Eesti Nahakunstnike Liit Ave Matsin, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit Liisa Tomasberg, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit Anu Randmaa, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit Silja Nõu, OÜ Kodukäsitöö Maret Lehis, OÜ Pilem
3. Kutsestandardi kinnitaja	Rahvakunsti ja Käsitöö Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	14
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	28.05.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	27.05.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	2
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2 Tippspetsialistid 23 Pedagoogika tippspetsialistid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Master of crafts textile
Inglise keeles	Master of Estonian national costumes
Inglise keeles	Master of folk art and crafts, level 7
Inglise keeles	Master of glass blower
C.3 Lisad	
Lisa 1 Käsitöömeistri kutse-eesitika	